

Lleida

L'empremta del bisbe Malla

Protagonista d'un dels mandats més llargs de la història de la diòcesi

Jordi Pérez Ansotegui
Lleida

El bisbe emèrit de Lleida, Mons. Ramon Malla Call, va morir la matinada del 18 d'abril, Divendres Sant, a l'edat de 91 anys. Qui va protagonitzar un dels mandats més llargs de la història de la diòcesi de Lleida —31 anys— va ser enterrat Dilluns de Pasqua a la catedral nova. Va rebre sepultura als peus de la capella de la Mare de Déu de Montserrat.

El funeral va ser presidit per Mons. Joan Piris, bisbe de Lleida, i concelebrat per la major part dels bisbes de les diòcesis catalanes, amb el cardenal Lluís Martínez Sistach i l'arquebisbe Jaume Pujol al capdavant, així com el titular de la diòcesi de Calahorra-Logroño, Juan José Omella.

El bisbe Joan Piris va començar la seva homilia agraïnt les nombroses manifestacions de condol que s'han rebut a la diòcesi amb motiu del traspàs de Mons. Malla, per seguir recordant que la celebració cristiana de la mort és sempre i abans que res l'obertura al misteri a Déu, des de Jesucrist i per la seva mediació.

Mons. Piris va glossar la figura del bisbe Malla, que «va rebre els dons de la vida i de la fe en una família cristiana i, després, va voler respondre generosament a la crida que Déu li feia al sacerdoti ministerial, i va dedicar la seva vida al servei dels altres». Va recordar que el seu pelegrinatge per les terres de Lleida va ser ampli: «Va fer-ho fidelment des del 1966 fins al 1999. Hem d'agraïr al Senyor aquesta dilatada i fecunda vida ministerial.» Una trajectòria que va fer sempre essent «un bon cristià i, fins als últims temps, donant exemple de delicadesa, estimació... i bon humor».

El bisbe Joan va remarcar també a l'homilia com havia viscut la vida i la mort el bisbe Ramon. «La seva ha estat una vida plena de dinamisme, entregada, generosa, compromesa, encarnada; plena de projectes i de realitzacions en els diferents camps de la pastoral diocesana... Però, sobretot, hi ha una cosa que és més difícil de descobrir a primera vista i en la qual no abunden gaire els mitjans de comunicació: la petjada que ha deixat en moltes vides», va dir convençut. «En puc donar fe recollint el testimoni de la bona gent de Lleida que ha passat aquests dies al davant del seu fèretre i que m'ho ha manifestat. Us imagineu quantes persones, grups i comunitats deu haver visitat i quantes germanes i germans deu haver escoltat i ajudat a viure (en 18 anys de prevere i més de 30 de bisbe a casa nostra)? Donem-li gràcies al Bon Déu.»

Mons. Piris finalitzava l'homilia agraïnt al bisbe Ramon Malla en nom propi i també de tota l'Església diocesana «el seu servei constant, generós, i fidel durant la seva llarga vida i el

Amb el seu secretari, Mn. Vicenç Ros, en una imatge recent.

El funeral i enterrament es va celebrar a la catedral nova de Lleida.

seu testimoniatge fins al darrer moment».

El funeral va començar amb el trasllat del fèretre per sis mossens des de la capella del Santíssim, on es va habilitar la capella ardent, fins al peu del presbiteri. Tots sis preveres havien estat ordenats sacerdots pel bisbe durant el seu episcopat. Tot seguit Mn. Pardell i Mn. Tarragona, un com a director de la Casa Sacerdotal i l'altre com a ànima del Museu Diocesà, dos de les obres que han caracteritzat la gestió del bisbe Ramon, van col·locar l'estola i la casulla damunt del fèretre; mentre que Mn. Vicenç Ros, que va ser secretari de Mons. Malla durant tants anys, va dipositar el bàcul, símbol d'haver estat pastor de la diòcesi.

En acabar la cerimònia, el secretari-canceller, Mn. Víctor Espinosa, va llegir

«La seva ha estat una vida plena de dinamisme, plena de projectes i de realitzacions en els diferents camps de la pastoral diocesana»

uns breus apunts biogràfics, abans que els sis mossens tornessin a conduir el fèretre fins a la capella de la Mare de Déu de Montserrat, on va rebre sepultura.

El funeral va comptar amb l'assistència de diferents autoritats, entre les quals figuraven el conseller Josep Maria Pelegrí; el delegat del Govern de la Generalitat, Ramon Farré; el vicepresident de la Diputació, Miquel Padilla; el president del Consell del Segrià, Pau Cabré; una nodrida representació de la corporació municipal, amb l'alcalde en funcions, Rafael Peris, al capdavant, i diferents delegats territorials del govern autonòmic, parlamentaris, així com una representació de les institucions andorranes, el ministre d'Exteriors i el síndic general, ja que Mons. Malla va arribar a ser copríncep d'Andorra durant la seva etapa d'administrador apostòlic del bisbat d'Urgell.

Apunt biogràfic

Mons. Malla havia nascut a la Seu d'Urgell, el 4 de setembre del 1922. Amb tretze anys, va entrar a estudiar al Seminari d'aquesta localitat, per continuar posteriorment al de Barcelona. Va ser ordenat sacerdot a Salamanca el 19 de setembre del 1948. També estudià Teologia a la Universitat Pontifícia de Salamanca i Dret Canònic, a la Universitat Gregoriana de Roma. Pastoralment va treballar a la Cúria de l'arquebisbat de Barcelona, a la Secretaria per a Religiosos i com a capellà de l'Hospital de l'Esperança, de Barcelona. També va exercir

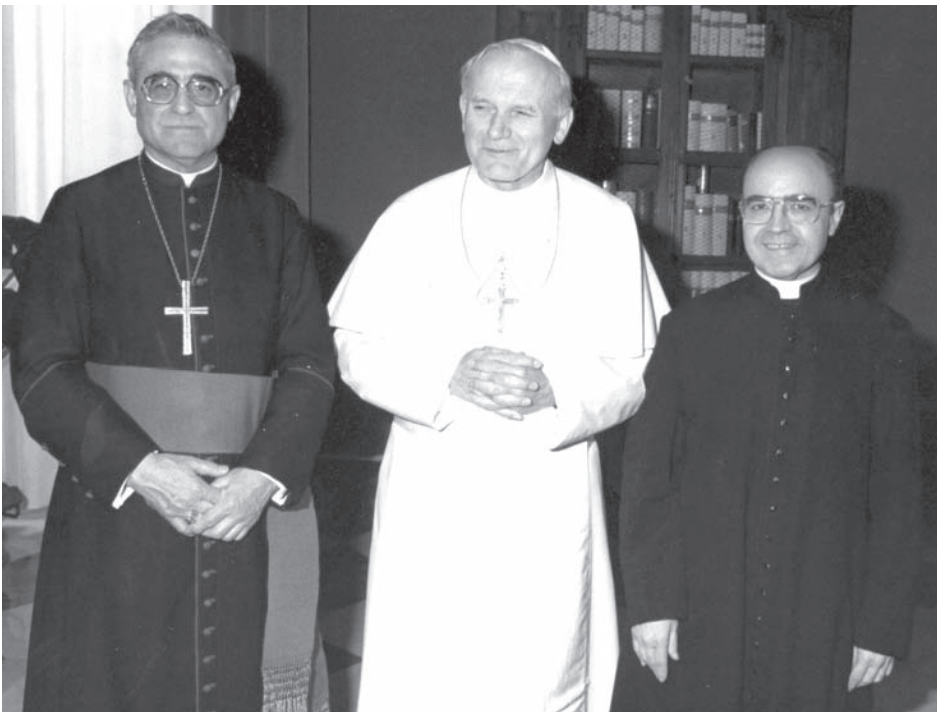
el seu ministeri sacerdotal a les paròquies de Molins de Rei, Capellades i Santa Engràcia, al barri barceloní de Verdum, abans de ser nomenat vicari general d'Urgell i delegat permanent de la Mitra per Andorra.

El 24 de juliol del 1968, Pau VI el nomena bisbe de Lleida. És ordenat pel nunci Luis Dadaglio el 27 d'octubre de 1968 a la catedral nova de Lleida.

Fins a aquesta data, la diòcesi de Lleida va romandre un any i mig administrada per Mn. Amadeu Colom, nomenat vicari capitular per substituir l'anterior prelat, Mons. Aurelio del Pino.

Aquest retard en la designació va respondre a les tensions existents entre el Vaticà i Madrid i pels efectes de la campanya «Volem bisbes catalans». El nomenament de Mons. Ramon Malla va ser el primer de tot un seguit que

En una imatge d'arxiu amb el papa Joan Pau II i Mn. Vicenç Ros.

Celebració de l'ordenació episcopal (27/10/1968).

vindrien després i que va comportar que tot Catalunya fos governada per bisbes del territori.

L'octubre del 1968, el bisbe Malla inicià un dels pontificats més llargs de la història de la diòcesi. Es va estrenar havent d'assumir temporalment la gestió de la diòcesi d'Urgell i el copríncipat d'Andorra, ja que entre el juny del 1969 i el gener del 1971 va ser nomenat administrador apostòlic.

Aplicació del Concili Vaticà II

D'aquests 31 anys d'episcopat, cal destacar l'impuls per aplicar les línies marcades al Concili Vaticà II, que va tenir un moment especial amb la Setmana de Pastoral.

Des del 25 fins al 30 de gener del 1970, la majoria de sacerdots i religiosos de la diòcesi i més de mil laics que havien viscut intensament l'etapa conciliar van participar en aquesta trobada que es va realitzar al Col·legi Episcopal, dirigida pel canonge francès Fernand Boulard i organitzada pel vicari episcopal de Pastoral, Mn. Màrius Rodrigo.

Per preparar aquesta setmana es van adreçar 70.000 enquestes a les parròquies i centres de culte del bisbat on es plantejaven entre altres temes: la participació laïcal, la conveniència dels consells pastorals, la justa aplicació pastoral dels béns de l'Església, la litúrgia i els sagraments, l'educació i la catequesi, així com la consciència de les famílies lleidatanes envers la millora de la societat on vivien.

Un altre esdeveniment important en l'episcopat de Mons. Malla va ser la celebració de la Setmana d'Evangelització, que va partir amb el desig de conèixer i aprofundir en el contingut de l'exhortació apostòlica de Pau VI *Evangelii Nuntiandi*. Es va desenvolupar del 14 al 20 d'abril del 1986 al Col·legi Episcopal. Fou com una segona edició de la Setmana de Pastoral, sense tant ressò públic i més centrada en l'evangelització, però amb una gran capacitat de mobilització. El fruit més important fou donar un impuls definitiu a la formació del Consell Pastoral Diocesà, que havia de coronar els consells parroquials i arxiprestals.

El bisbe Malla també va promoure l'activa participació de la diòcesi de Lleida en el Concili Provincial Tarra-

conense, que se celebrà de gener a juny del 1995, i on va tenir un paper destacat el teòleg lleidatà i actual vicari general, Mn. Ramon Prat, redactor de la primera ponència. Pel que fa al bisbat de Lleida, el resultat del Concili fou el Pla Pastoral de la Diòcesi per als anys 1997-2000, on es proposava la seva aplicació.

Un altre dels assumptes a destacar en la gestió del bisbe Malla va ser la voluntat que tots els religiosos tinguessin una parròquia. Durant el seu episcopat es van construir fins a deu noves parròquies —Ntra. Sra. del Pilar, Ntra. Sra. de la Mercè, Ntra. Sra. de la Sagrada Família, Santa Maria de Gardeny, Sant Agustí, Sant Andreu, Sant Ignasi de Loiola, Sant Jaume, Sant Josep Obrer i Verge dels Pobres—, es va rehabilitar l'Oratori de la Verge Blanca, la Casa de Miravall (a Juneda), van finalitzar les obres del Col·legi Episcopal, es va habilitar provisionalment el Museu Diocesà i es va construir el monestir de les Carmelites Descalces i la nova

«Cal destacar l'impuls per aplicar les línies marcades al Concili Vaticà II, que va tenir un moment especial amb la Setmana de Pastoral»

Casa Sacerdotal.

Cal dir que la diòcesi de Lleida també va viure situacions complexes durant aquests anys, com ara la problemàtica de les propietats dels Canonges a Montagut i la partició de la diòcesi lleidatana amb el pas de part de la diòcesi a la de Barbastro-Montsó.

Altres actuacions que cal atribuir a

la gestió del bisbe Malla són la venda de l'edifici de l'Antic Seminari de la Rambla d'Aragó per ubicar-hi la seu de la Universitat de Lleida, la reconversió de l'antiga Casa Sacerdotal en Seminari Diocesà, la reestructuració de l'Escola Diocesana de Teologia i la constitució de l'Institut Superior de Ciències Religioses-IREL. Val a dir que durant el seu pontificat va realitzar cinc cops la visita pastoral a totes les parròquies i entitats de la diòcesi.

Finalment, el 19 de desembre de 1999, el bisbe Malla va cedir el bàcul de la diòcesi al bisbe Francesc Xavier Ciuraneta, després de més de dos anys d'haver presentat la renúncia al Sant Pare per raons d'edat.

En els darrers anys de la seva vida, el bisbe Ramon Malla ha viscut retirat a la casa Sacerdotal de Lleida amb una germana seva i cuidat per les religioses. També ha estat acompanyat per Mn. Vicenç Ros, que va ser el seu secretari al llarg dels seus 31 anys de ministeri pastoral.

Bisbe humil, treballador i fidel al Concili Vaticà II

Ramon Prat i Pons

Vicari general de la diòcesi de Lleida

El dilluns de Pasqua vam celebrar els funerals del bisbe Ramon Malla, que va servir la diòcesi de Lleida al llarg de 31 anys. Les seves despulles reposen a la capella de la Mare de Déu de Montserrat de la Seu Nova de Lleida. Vaig rebre de les seves mans l'ordenació de prevere l'any 1969. Vaig cooperar amb ell al llarg de 30 anys, en els diversos projectes de renovació diocesana en la perspectiva del Concili Vaticà II. Hem compartit una bona amistat al llarg dels darrers 15 anys. Em va acomiadar, poc abans del seu traspàs, en una visita que li vaig fer, amb una riassa serena i amb un «a-Déu-siau», fet amb la seva mà dreta.

Voldria destacar que en la seva vida hi va haver tres actituds bàsiques: la humilitat, el treball incansable i l'opció decidida per la renovació del Concili Vaticà II.

La humilitat a la qual em refereixo no és aquella escenogràfica en la qual hom es presenta als altres com un ésser humil. La humilitat a la qual em refereixo és aquella altra, en la qual hom toca de peus a terra (*humus*) i afronta els fets amb la consciència de la limitació personal i, també, de la pobresa de l'entorn social i eclesial que vivim. És en aquest *humus*, font de dubtes, que cal situar un dels

moments més dolorosos de la seva vida, quan es va produir la segregació del bisbat de Lleida, en el qual dues cultures havíem conviscut en la fe al llarg de set segles. En la divisió de la diòcesi, el bisbe Ramon va ésser vençut, que no pas convençut.

La segona actitud del treball incansable es va fer palesa en els diversos projectes diocesans renovadors engegats al llarg del seu pontificat. La Setmana de Pastoral acompanyada pel canonge Boulard (1971), la Setmana d'Evangelització (1986) i la implicació en el Concili Provincial Tarraconense (1995) són tres dispositives de la renovació de la diòcesi. Un dels fruits més importants del darrer període fou la creació de l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida-IREL (1991), que es va transformar en un Institut Superior l'any 1996.

La tercera actitud fou la fidelitat a la renovació promoguda pel Concili Vaticà II. El bisbat de Lleida, en l'actualitat, disposa d'un laïcat de qualitat, gràcies al treball constant i callat desenvolupat al llarg dels darrers 40 anys. Aquest esperit de fidelitat al Concili Vaticà II i al Concili Tarraconense es manté viu en l'actualitat en el projecte pastoral del bisbe Joan Piris de fer les coses «Entre tots i per al bé de tothom».

Que el bisbe Ramon Malla i Call reposi en pau, en la tendresa del Crist Ressuscitat.